

GRONKO (13) *sb n*

Pierwsze o prawdopodobnie jasne (tak Cn).

pl N gronka (2). ◇ G gronek (4). ◇ A gronka (6). ◇ I gronkami (1).

Sł stp brak, Cn s.v. boży byt, Linde XVI w.

1. *Dem. od „grono” ‘kiść, owocostan złożony z małych owoców (jagód), zwłaszcza winorośli, winogrono’ (13) : FalZioł I 112c; A iam zrącz dzierżał kufflik krolewski niemały W ktoryem z onych gronek wino wyciskawał RejJóz I8; Potym kiedy fie rozroście/ niepotrzebne gąłłki y liście gdzie go wiele obrzynay/ bo thákże też to wilgotność wyciąga ktora miała gronká vrościć/ iáko y chwaft około łzczepow. RejZwierc 107v.*

Zwrot: »zbierać gronka« (1): y w winnicy twoiey nie zbieray gronek ktore przed tim łamy opádły były. RejPos 68.

Zestawienie: »gronko winne« (1): Náftáwiał Fig/ Rozinkow/ y Mirábolanow/ Gronek winnych bronatnych/ Orzechow/ Káftánow. RejWiz 109.

W przeni [w tym bibl. w kontekstach z przenośnym znaczeniem „winnica” lub „winna macica” (6)] (8) : Tym miałtem możemy rozumieć then obłudny świat y z miefzczány iego/ otożci przed tymi to miefzczány tłoczył ty gronká Pan fwoie RejAp 127, 127; RejPos 156v; Zonká oná iego będzie iáko winna máćicá podawáiąc wdzięczne gronká/ y Pánu Bogu ku czći á ku pociefze onemu towarzyszowi fwemu. RejZwierc 33; Zowie ie gronkami á łam fie zowie winną máćicą/ ktore gronká wyroły z oney świętey máćice iego. RejZwierc 130v, 41, 130v.

gronko czego (1): Tedy s łiebie ná wźem á ná wźem wdzięczne gronká vkażefz wśzytkim ludziom oney nie dawno zrołey młodości łwey RejZwierc 24v.

W charakterystycznych połączeniach: gronko wdzięczne (3); tłoczyć gronka; gronka wyrosły.

2. [Zestawienie w funkcji nazwy botanicznej: »żabie gronka« = prawdopodobnie *Hermaria glabra* L. (Rost: centum grana); *połonicznik nagi*, roślina lekarska z rodziny goździkowatych: *Zabie gronká/ Polygonum minus*. V. C. Millegrana. wildtreüblenkraut. *SienHerb* M#, E3#v.]

Cf GRONECZKO